

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 577. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_309A-txt-shoot-idm12875.pdf (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Hvorledes Ludvig den Sextendes Ministre, da alle andre Midler slog Feil, fik det Indfald at opmane Skyggen af den gamle aristokratiske Forfatning,*1787. for derved at lokke Penge fra Folket, medens Riget hvert Aar sank dybere i en bundløs Gjæld; hvorledes det ene Skridt drog det andet efter sig, saa man nødtes til at indvillige i et Møde af alle tre Stænder,*1789. blandt hvilke Middelstanden snart erklærede sig for National-For578samling, ophævede Lehns-Væsenet, gjorde Kongen til en Stats-Tjener, det vil sige til deres Stads-Tjener, og hvorledes den første Akt af Sørgespillet endte sig med Raab paa en Republik, og Kongens Henrettelse,*1793. det behøver ikke her at fortælles. Ligesaa lidt vil vi opholde os ved de afvexlende Constitutioner og Regjerings-Navne, men kun anmærke, at strax i Begyndelsen indfalder den berygtede, men ikke noksom betragtede, eller overveiede Rædsels-Tid under Robespierre og hans Velfærds-Kommission. Naar de Vilde slagte Mennesker, da sukker Historien, men naar et Folk der har været christnet, raser som Besatte, og overgaaer de Vilde i uslukkelig Blodtørst, da gyser den, som for sin Banemand. Bøddel-Øxen var Robes pjerres Scepter, hver Mand, hvis Anseelse eller Forstand han frygtede, eller hvis Penge han ønskede, var, om han ei i Tide undveeg, Døden vis, og maatte jevnlige, for Sikkerheds Skyld, tage sine Arvinger med sig. At have eller søge hvad man kalder Lykke i Verden, og at troe paa Gud og et evigt Liv, agtedes omtrent for lige store Forbrydelser, Kirkerne lukkedes, Atheisterne ombyttede Tolerancens Kaste-Tørklæde med den røde Hue, og stræbde med Sværdet at udslette hvert Spor af Gudsdyrkelse; Præster i Hobetal afsvore Troen, og erklærede, hvad der upaatvivlelig var sandt, sig selv for Bedragere og Hyklere, Horer i vellystig Dragt førde man paa Triumphvogne, 579satte dem paa Alteret, gjorde Røgelse, og tilbad i dem *Fornuftens Gudinder*, som de urene Lidenskaber ogsaa hos Vantroer virkelig ere.*1795. Robespierre fulgte endelig sine Slagt-Offere, efterat have erklæret, at der dog skulde faae Lov at være en Gud og Udødelighed til, træet af Blodbad og mat af Udsvævelser, søgte man at give Forfatningen en mere lovmæssig Skikkelse, og nu kom for en kort Tid en Slags naturalistisk Gudstjeneste*1797. i Mode, hvis Tilhængere kaldte sig Theophilanthroper, og forfulgte, af Kjærlighed til Gud og Mennesken, hvem der troede mere end de. Mange begyndte imidlertid paa Ny at holde catholsk Gudstjeneste, Statsroret vedblev at slingre fra Haand til Haand, Dyden var fredløs, Retten sad i Spydstagen, Frihed og Lighed saae man overalt i Almanakker og Aviser. Som en Daare-Kiste, hvor de Bindegale have myrdet hinanden, og hvem der vilde tale dem til Rette, hvor de Halvtossede spille Viismænd, og nogle gamle Ræve spille Gjæk med det Hele, udmattet, udtømt, forvirret, saaledes laae Frankerig paa Grændserne af de to Aarhundreder, som et grueligt Varsel for Europa; men nu greb en Korsikaner Roret, hvem hele Verden kjender under Navnet: Napoleon Bonaparte, og her mindes vi om Frankerigs udvortes Forhold, som vi saa løselig maa overskue.